

ИНСТИТУТ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ СРБИЈЕ

„Др Милан Јовановић Батут”
Др Суботића 5, 11000 Београд, Србија
<http://www.batut.org.rs>

Телефон централа: 011-2684-566
Број рачуна: 840-624661-88

Факс: 011-2685-735
Матични број: 07036027

Електронска пошта: info@batut.org.rs
ПИБ: 102000930

Дан сећања на преминуле од AIDS-а, 17. мај 2015. године

У мају месецу 1983. године неколико особа подстакнутих сопственим страхом, болом, изолованашћу и губитком вољених одлучило је да се прошета улицама Сан Франциска носећи паролу „Боримо се за сопствене животе“. Од тада се, већ тридесет година, **Дан сећања на преминуле од AIDS-а** обележава широм света, а ове године се више од 100 земаља укључило у обележавање овог датума кроз пригодне манифестације које имају за циљ промовисање глобалне солидарности.

Србија дванаести пут обележава овај меморијал и у више од 20 градова широм наше земље, под слоганом „**Подршка за будућност**“, биће организоване активности које указују на положај особа које живе са HIV-ом и значај превенције и раног откривања HIV инфекције.

У оквиру обележавања Дана сећања на преминуле од AIDS-а, у **недељу, 17. маја**, у **Кнез Михаиловој улици** (на простору између бројева 37-38), од **20-22 часа**, представници PLHIV заједнице са партнерима, упалиће свеће у знак сећања на оне који више нису са нама. Истог дана, одржаће се и традиционални молебан у просторијама Добротворног фонда Српске православне цркве „Човекољубље“. Сличне јавне манифестације реализоваће се у још седам градова (Нови Сад, Крагујевац, Суботица, Зајечар, Сремска Митровица, Рума, Стара Пазова).

У периоду од **11-23. маја**, у петнаест градова Србије организују се акције добровољног и поверљивог саветовања и тестирања на HIV у мобилним медицинским јединицама.

У Републици Србији се у складу са основним циљем Стратегије о HIV инфекцији и AIDS-у спроводи низ активности усмерених на превенцију HIV инфекције, посебно међу популацијама под повећаним ризиком. У периоду од 2007-2014. године, Министарство здравља Републике Србије је захваљујући средствима Глобалног фонда за борбу против сиде, туберкулозе и маларије спровело бројне активности у којима је учествовало преко 100 установа и организација, као и 8 удружења које се баве заштитом особа које живе са HIV-ом, при чему је обухваћено 360.000 особа. У наредном периоду је важно да здравствени систем Србије, са партнерима из државног и цивилног сектора и локалне самоуправе, ради на обезбеђивању одрживости финансирања активности за које се показало да су неопходне (превентивни програми међу популацијама под повећаним ризиком и програми бриге и подршке за особе које живе са HIV-ом). Са друге стране, значај одрживости услуга и активности PLHIV организација је изузетно велики јер се део

превентивних програма реализује у партнерству са организацијама које имају сталан контакт са особама које живе са HIV-ом и AIDS-ом.

Од великог значаја је чињеница да су лечење и праћење тока HIV инфекције код свих особа инфицираних HIV-ом у Србији покривени средствима Републичког фонда за здравствено осигурање (РФЗО). Регистровано је четвороструко повећање особа инфицираних HIV-ом на лечењу комбинованом антиретровирусном терапијом - близу 1300 особа крајем 2014. према 330 особа крајем 2003. године.

Позитивни ефекти савременог лечења HIV инфекције су резултирали значајним смањењем оболелих и умрлих од AIDS-а (2014. је регистровано 2,5 пута мање оболелих, односно десет пута мање умрлих од AIDS-а у односу на 1996. годину).

Доступност антиретровирусних лекова углавном је задовољавајућа, при чему се од почетка 2014. године четири лека новије генерације за лечење пацијената код којих постоји резистенција HIV-а на антиретровирусне лекове налазе на листи лекова који се прописују и издају на терет РФЗО. Из буџета Републике Србије финансира се активност добровољног, поверљивог саветовања и тестирања на HIV, које је бесплатно и доступно у свим институтима/заводима за јавно здравље у Србији свим заинтересованим грађанима без упута лекара, као и координација, праћење и процена националног одговора на HIV/AIDS коју спроводи Институт за јавно здравље Србије.

Почетком 2015. године у Србији је 1956 особа живело са HIV-ом, а процене UNAIDS-а указују да још 1100 особа у нашој земљи не зна да је инфицирано HIV-ом. Током 2014. године новооткривено је 125 особа инфицираних HIV-ом, 40 особа је новооболело од AIDS-а, док је 9 особа умрло од AIDS-а. Половина свих новооткривених особа инфицираних HIV-ом током 2014. године регистрована на територији града Београда (70 особа тј. 56%), али и највећи број особа се тестира у Београду. На територији Војводине новооткривене су 23 особе инфицираних ХИВ-ом (18%), док су 32 особе регистроване у осталим окрузима на територији централне Србије. Код 105 новооткривених особа инфицираних HIV-ом током 2014. године (84%) HIV је пренет незаштићеним сексуалним односом. Међу новооткривеним особама инфицираним HIV-ом током 2014. године регистровано је шест пута више мушкараца, а у односу на узраст највише особа је регистровано у узрасту 30-49 година (68 особа, тј. 54%), као и међу младима узраста 20-29 година (41 особа, тј. 33%).

У циљу успешне контроле HIV/AIDS епидемије у нашој земљи, уз поштовање права особа које живе са HIV-ом, потребно је смањити ризично понашање, благовремено се тестирати на HIV и започети лечење. У наредном периоду треба радити и на смањењу неоправдане стигматизације и дискриминације особа инфицираних HIV-ом, као и на обезбеђивању доступности услуга психосоцијалне и других видова подршке, неге и помоћи особама инфицираних HIV-ом у циљу њиховог оснаживања, активног укључивања и унапређења квалитета живота.